

Rapport efter arkivinspektion vid Försvarmaktens dykeri och navalmedicinska centrum (DNC) i Berga den 28 september 2004.

Inledning

Den 28 september 2004 utförde Krigsarkivet arkivinspektion av DNC.

Bakgrund

Krigsarkivet (KrA) har under flera års tid försökt få klarhet i hanteringen av submarina journalhandlingar vid DNC. Vid DNC har man varit mån om att få sammanhålla dessa handlingar trots att de i strikt mening är att hänföra till olika arkivbildare. Detta önskemål har också framförts i en hemställan till KrA upprättad 2003-11-25 (HKV beteckning 22 850: 77735). I princip har KrA inget att erinra mot detta men ett villkor är (och har varit) att journalerna, såsom varande allmänna handlingar, måste förtecknas och att deras arkivmässiga hemvist under åren formellt redovisas. Detta har ännu inte skett.

Sammanfattning

KrA bifaller hemställan om att få sammanhålla de submarina journalerna under förutsättning att journalarkivet förtecknas och att DNCs organisatoriska historia redovisas. En summarisk arkivförteckning är fullt tillräcklig.

KrA anser vidare att de submarina journaler som finns vid Hälso- och sjukvårdsenheten vid Sydkustens Marinbas (HSE MarinB S) är att betrakta som en del av samma arkiv varför kravet på förtecknande också gäller dessa.

Uppfylldandet av dessa ålägganden kan emellertid anstå tills det står klart hur DNC kommer att påverkas av kommande Försvarsbeslut.

Ansvaret för arkivtjänsten

DNC ingår som en enhet i Ostkustens Marinbas (MarinB O) vilket betyder att journalarkivet formellt ingår i MarinB O arkiv.

Ansvaret för arkivtjänsten vid MarinB O åvilar stabschefen. Marinbasen köper stöd vad gäller arkiv- och expeditionstjänsten av FMLOG ServE Berga/Muskö.

Krigsarkivet vill efter arkivinspektionen göra följande påpekanden

- KrA anser att det inte råder något tvivel om att de submarina journaler som finns i original vid DNC (och HSE MarinB S) utgör allmänna handlingar. Enligt Arkivlagen (SFS 1990:782) bildas en myndighets arkiv av de allmänna handlingarna från myndighetens verksamhet. Enligt samma lag skall myndigheten också upprätta en systematisk arkivförteckning över dessa handlingar.

I det fall det inte finns någon form av arkivredovisning över en myndighets arkiv kan detta utgöra en inskränkning i allmänhetens grundlagsskyddade rätt att ta del av allmänna handlingar.

Eftersom de submarina journalerna ännu inte sammanförts till volymer är det tillräckligt om det upprättas en summarisk arkivförteckning. Denna bör innehålla uppgifter om journalernas mängd (i hyllmeter räknat), förvaringssätt, sorteringsordning, avställningsordning och lokal där de förvaras. KrA menar att avsteg kan göras från gängse förteckningsprinciper så att journalerna förtecknas med DNC som arkivbildare.

- Enligt uppgift till KrA ingår det i verksamhetsuppdraget för HSE MarinB S att hantera de submarina journaler som finns där. Det är KrAs uppfattning att de submarina journaler som finns vid HSE MarinB S är att hänföra till samma arkiv som originaljournalerna vid DNC. KrA uppfattar det som om detta också

är i linje med den åsikt som företräds av DNC och HKV SJV Tillsyn. De submarina journalerna vid HSE MarinB S skall alltså också redovisas i en arkivförteckning.

- DNC med föregångare har under åren tillhört flera olika organisationsenheter vilket betyder att journalerna har olika arkivmässig proveniens för olika perioder. Journalerna har under åren successivt överförts från en arkivbildare till en annan. KrA är införstått med att det finns goda skäl att inte splittra upp journalarkivet på flera olika arkivbildare men vill här framhålla att det är ett förfarande som skall ha KrAs godkännande.

Med tanke på de frekventa omorganisationerna under åren efterlyser Krigsarkivet en formell redovisning av DNC med föregångares organisationstillhörighet.

- I dagsläget är det oklart hur DNC kommer att påverkas av kommande Försvarsbeslut. Det är därför lämpligt att avvakta försvarsbeslutet och dess återverkningar innan några vidare åtgärder i detta ärende vidtas från DNC/MarinB O sida. I princip gäller dock nämnda krav på redovisning av arkivhandlingar och organisationstillhörighet.

- De submarina journalerna förvaras i ett arbetsrum som inte är en godkänd arkivlokal. I en arkivlokal skall det inte finnas fönster. Riksarkivets fastställda krav för arkivlokaler finns i Riksarkivets författningssamling (RA-FS) 1997: 3. Eventuella avsteg från kraven i denna författning kan medges av KrA om framställan härom görs av DNC/MarinB O. Sådana medgivanden är i regel förenade med krav på kompenserande skyddsåtgärder. I det aktuella fallet skulle detta vara att fönstren försågs med fönsterluckor.

Vid inspektionen förevisades KrAs representant en godkänd arkivlokal. Här råder förvisso platsbrist som dock kan avhjälpas genom en leverans till KrA. Innan leverans kan ske skall DNC/MarinB O inkomma med en hemställan.

Att åtgärda

- De submarina journaler som finns vid DNC i Berga och vid HSE MarinB S skall redovisas i en arkivförteckning.

- En formell redovisning skall göras av de submarina journalernas proveniens under åren med avseende på arkivbildare.

- DNC skall tillse att journalerna förvaras i godkänd arkivlokal.

KrA kommer att följa upp ärendet när Försvarsmaktens nya grundorganisation, och DNCs roll i denna, är fastställd. Då kommer KrA också att ta ett formellt beslut rörande ett sammanhållande av det submarina journalarkivet.